

17 juli – 23 oktober 2011

Tentoonstelling

Oude en nieuwe vaarwegen: de Zwette en het Prinses Margriet Kanaal

Al eeuwenlang maakt de Provincie Fryslan gebruik van haar waterwegen voor allerlei vormen van vervoer. Lange tijd was vervoer over water de beste keus voor het vervoer van zowel goederen als personen. Landwegen waren een groot deel van het jaar te drassig voor rijtuigen en spoorwegen waren er nog niet. Met de opkomst van het vervoer over het spoor en de weg veranderde ook de rol van het vervoer over water. Personenvervoer over water verdween en de goederentransporten werden steeds groter om te kunnen blijven concurreren met het wegtransport.

In de tentoonstelling 'vaarwegen' worden twee waterwegen vergeleken die een belangrijke rol kregen in het Friese vervoerssysteem: de Zwette tussen Sneek en Leeuwarden en het Prinses Margrietkanaal tussen Lemmer en Stroobos.

De Zwette is tegenwoordig een rustige vaart, alleen nog gebruikt door pleziervaartuigen. In de 17de en 18de eeuw echter, was de Zwette de hoofdverbinding tussen Sneek en Leeuwarden. Trekschuiten en beurtschepen voeren af en aan. Het trekpad naast de Zwette herinnert nog aan deze tijd evenals de voormalige herberg de Dille bij Oosterwierum, waar de paarden van de trekschuit werden gewisseld. De aanleg van een straatweg en een spoorlijn in de negentiende eeuw leidden tot het einde van de Zwette als vaarweg van enig commercieel belang in de jaren 1930.

In diezelfde periode werd er juist hard gewerkt aan de plannen voor een nieuw, modern hoofdkanaal door de provincie. In 1936 werd begonnen met de aanleg van het Prinses Margrietkanaal als schakel in de scheepvaartverbinding tussen Lemmer en Groningen. Vanaf 1951 was dit kanaal geschikt voor schepen tot 1350 ton. In de afgelopen jaren is het kanaal nog sterk opgewaardeerd zodat er nu ruimte is voor schepen van maximaal 110 meter lang en een laadvermogen van 3000 ton.

Fotograaf Marten Sandburg fotografeerde het Prins Margrietkanaal. Met groot oog voor detail portretteerde hij het kanaal en haar gebruikers. In de tentoonstelling zal een selectie worden getoond van deze foto's. Daarnaast foto's van de huidige Zwette. Deze foto's worden aangevuld met historisch materiaal over beide kanalen en met scheepsmodellen van bijvoorbeeld de Sneker trekschuiten en van de steeds groeiende binnenvaartschepen.

De tentoonstelling wordt georganiseerd in het kader van de manifestatie De Boadskipper, de nationale reünie van zeilende beroepsvaartuigen, die deze zomer in Sneek en Leeuwarden wordt georganiseerd. De deelnemers van deze manifestatie zullen de Zwette gaan bevaren. De tentoonstelling past ook prima in het kader van de World Canals Conference die in september wordt georganiseerd in Groningen en die voor een belangrijk deel zal worden gewijd aan de Noordelijke vaarwegen.